

11 EYLÜL

TARİHSEL DÖNÜŞÜMÜN ANALİZİ
2001-2011

ED. ABDURRAHMAN BABACAN

YAZARLAR

Asad, Talal

Prof. Dr., City University of New York (CUNY) Antropoloji Bölümü

Babacan, Abdurrahman

Doktora Adayı, Marmara Üniversitesi İngilizce Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü

Chomsky, Noam

Prof. Dr., Massachusetts Institute of Technology (MIT) Felsefe ve Dilbilimi Bölümü

Çubukçu, Mete

NTV İstanbul Haber Müdürü

Falk, Richard

Prof. Dr., Princeton Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası Hukuk Bölümü; Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Özel Temsilcisi

Kentel, Ferhat

Doç. Dr., İstanbul Şehir Üniversitesi Sosyoloji Bölümü

Keyman, E. Fuat

Prof. Dr., Sabancı Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü; Sabancı Üniversitesi İstanbul Politikalar Merkezi Direktörü

Sayyid, Bobby Salman

Dr., Leeds Üniversitesi Sosyoloji Bölümü; South Australia Üniversitesi Uluslararası Müslüman ve Gayrimüslim Anlayışları Merkezi Direktörü

Yılmaz, Nuh

Siyaset Ekonomi Toplum Araştırmaları (SETA) Washington DC Kurucu Direktörü; George Mason Üniversitesi Kültürel Çalışmalar Bölümü

ÇEVİRİLER

Selim Karlıtekin

Doktora Adayı, City University of New York (CUNY) Antropoloji Bölümü

Ömer Behram Özdemir

Yüksek Lisans Adayı, Sakarya Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü

Mehmet Babacan

Dr., İstanbul Ticaret Üniversitesi İngilizce İktisat Bölümü

Abdurrahman Babacan

Doktora Adayı, Marmara Üniversitesi İngilizce Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü

11 EYLÜL

TARİHSEL DÖNÜŞÜMÜN ANALİZİ
2001-2011

pınar yayınları

alay köşkü cad. küçük sok. civan han
no: 6/3 çağaloğlu-istanbul
tel: 0212 520 98 90 fax: 0212 527 06 77
www.pinaryayinlari.com
bilgi@pinaryayinlari.com

11 eylül tarihsel dönüşümün analizi

ed. abdurrahman babacan

pınar yayınları: 290

ISBN: 978-975-352-328-8

birinci basım: eylül 2011

içdüzen/kapak: tekin öztürk

baskı: çalış ofset

davutpaşa cad. yılanlı ayazma sk. no:8 kat:1

topkapı-istanbul tel: 0212 482 11 04

cilt: yıldız mücellit

yayınevi sertifika no: 16148

İçindekiler

Sunuş 7

Amerikan Dış Politika Geleneği ve Modern Zamanlar 13
NOAM CHOMSKY

9/11 & 9/12 + 10 = ABD, El-Kaide ve Dünya 41
RICHARD FALK

11 Eylül, Kimlik ve Demokratik Dünya Düzeni 65
E. FUAT KEYMAN

10 Yıl Sonra 11 Eylül:
Dünya Siyasetinde Siyasal Temsil Krizi 91
NUH YILMAZ

Terörizm ve “Haklı Savaş” Üzerine Düşünmek 109
TALAL ASAD

Savaş Günleri ve İslamofobya 149
BOBBY S. SAYYID

68'lere, 89'lara Karşı 11 Eylül'ler 167
FERHAT KENTEL

İnsanlık Adına Karanlık Bir Dönem 185
METE ÇUBUKÇU

11 Eylül Süreci Amerikan Söylemi:
Zihinsel Bir Hegemonya Yaratmak 207
ABDURRAHMAN BABACAN

Sunuş

“Dergi hür tefekkürün kalesi” diyor ya Cemil Meriç; “belki serseri ama taze ve sıcak bir tefekkürün... Kitap, çok defa tek insanın eseri, tek düşüncenin yankısı; dergi bir zekâlar topluluğunun. Bir neslin vasiyetnamesidir dergi; vasiyetnamesi, daha doğrusu mesajı.”

Bir kitap sunuşuna bu alıntıyla başlamak çok da akılcı görül-meyebilir. Zira ya bir kasıt vardır, ya da satırların yazarının kafası bir miktar karışıktır. Şimdilik o kadar değil. Çünkü elinizdeki kitabın çıkış fikri, merhum üstadın bahsini ettiği iki boyutu bir araya getirmeye denk bir niyetten neşet. Hem bir düşünce yan-kısı oluşturmak hem de bir zekâlar topluluğunun imkânlarını zorlamak.

11 Eylül üzerine söylenebilecek çok şeyin olduğunda bir şüp-he yok. Bir konu üzerinde, söylenebilecek birbirine taban tabana zıt iki şeyin, ikisinin de doğru olma olasılığı ile yanlış olma ola-sılığı aynı anlı ise, o olayda bir sorun var demektir; veya post-modernizm hakikaten galip gelmiştir. Karmaşık işler yani. Her durumda komploya çok açık; manipülasyon ve dezenformasyon alabildiğine mümkün. Önyargılar ve tabular belirleyici. Zamanın ruhuna inat, siyah-beyaz ayrımları... Ve diğerleri...

Bir nevi bir düşünce iklimi oluşturmanın arayışıdır bu kitap. Yıldönümü dönemlerinde insanın daha bir yönelisi geliyor bu tarz arayışlara. Hafıza-i beşer, mâlum nisyan ile mâlul. Unutuyoruz. Unutmak bile güzel gelebiliyor; unutmadığımız zamanları kafamız karışık geçiriyorsak. Ruslar'ın eski bir sözü var; bizdeki atasözü geleneğinin paralelinde bir yerlere denk düşen: “çok gazete okursanız, yalın düşünemezsiniz” diyorlar. Hakikaten bir hikmet sorunumuz var. *Fıkh*, *feh*m ve *idrakin* derin semantik havzaya sahip bereketli topraklarından, karşı-konumlandırıcı, reaksiyoner, kategorik, çözücü, sığ ovalara yerleşeli; *hakikatin* mutlak normatif belirleyiciliğinden, *gerçekliği* bir entelektüel sorun olarak tanımlayıp içini akli mülâhazalarla izafileştirdiğimizden bu yana unutmanın erdeminden bahseder olduk. Oysa ilk insandan günümüze insanlık tarihinden beklenen, unutmamasıydı. Kendisini, kaynağını, rotasını, sonunu, buna hazırlayan her şeyi. Unuttuğu an, kırılmanlığı başlamış ve unutmaya rahmet okutacak bir kaosa hazır olacaktı. 11 Eylül, aslında bunun bir ifadesi; hem sonucu, hem de yansımaları. Şimdi karar vermek gerek: unutmak mı, kaos mu? Ama yine de bu kadarla sınırlı değil. Bir ihtimâl daha var diyordu eski zamanlardan eski bir şarkı. İhtimâl odur ki, insan yüzleşmeyi öğrensin. Merhum Cemil Meriç'in ifadesinde kendisini bulan amacı da sağlamış olur böylece. Zira bir düşünce yankısı oluşturabilmek, yüzleşme ile mümkündür ancak. Yüzleşmenin anlam sahası, tefekkür, etkileşim, anlama, tanıma, sorgulama ve yorumlama ile ortak paydalarda kendisine kesişen çok nokta bulur çünkü. Son tahlilde, bu bir düşünce iklimi oluşturmaktır.

Peki neden tek düşünce yankısı değil de; merhumun tabiriyle, bir zekâlar topluluğuna müracaat? Bu ise ilk sorunun cevabındaki felsefi mahiyetin devamında kendiliğinden gelecek bir cevap: farklı perspektifler ve farklı noktaların düşünceyi kışkırtma olasılığının, diğer tüm ihtimallere göre daha yüksek oluşu. Ya bir bütüncüllük çıkar; ya da birbirini yalanlayan ahenksiz bir karmaşa. İkincisi postmodern ruha çok uygun; bizimse tercihimiz ahenkli bir çeşitlilik. Ki tefekkür, etkileşim, anlama, tanıma, sorgulama ve yorumlama mümkün olabilsin.

Dikkatli her okuyucu, son cümledeki kelimeleri, yukarıdaki paragraftan aynen kopyalama suretiyle aldığımızı farketmiştir. Bu ise, evvel emirde kendimize bir pay çıkarmak demek: biz de kendi içimizde teorik tutarlılık ve süreklilik barındırıyoruz demek ki. Ne mutlu!

Bir hat düşünün: Havai'den başlayacak, Boston ve New York'a gelecek; buradan önce biraz güneye Washington DC'ye gidip, sonra kuzeyde Kanada'yı bulacak; Atlantik'i geçip karşı kıyıda Londra ve Leeds'e uzanacak; oradan Türkiye sınırlarına gelip İstanbul'da bitecek...

Kitabın hikâyesi, işte bu hattın mekânsal gezintisinde saklı.

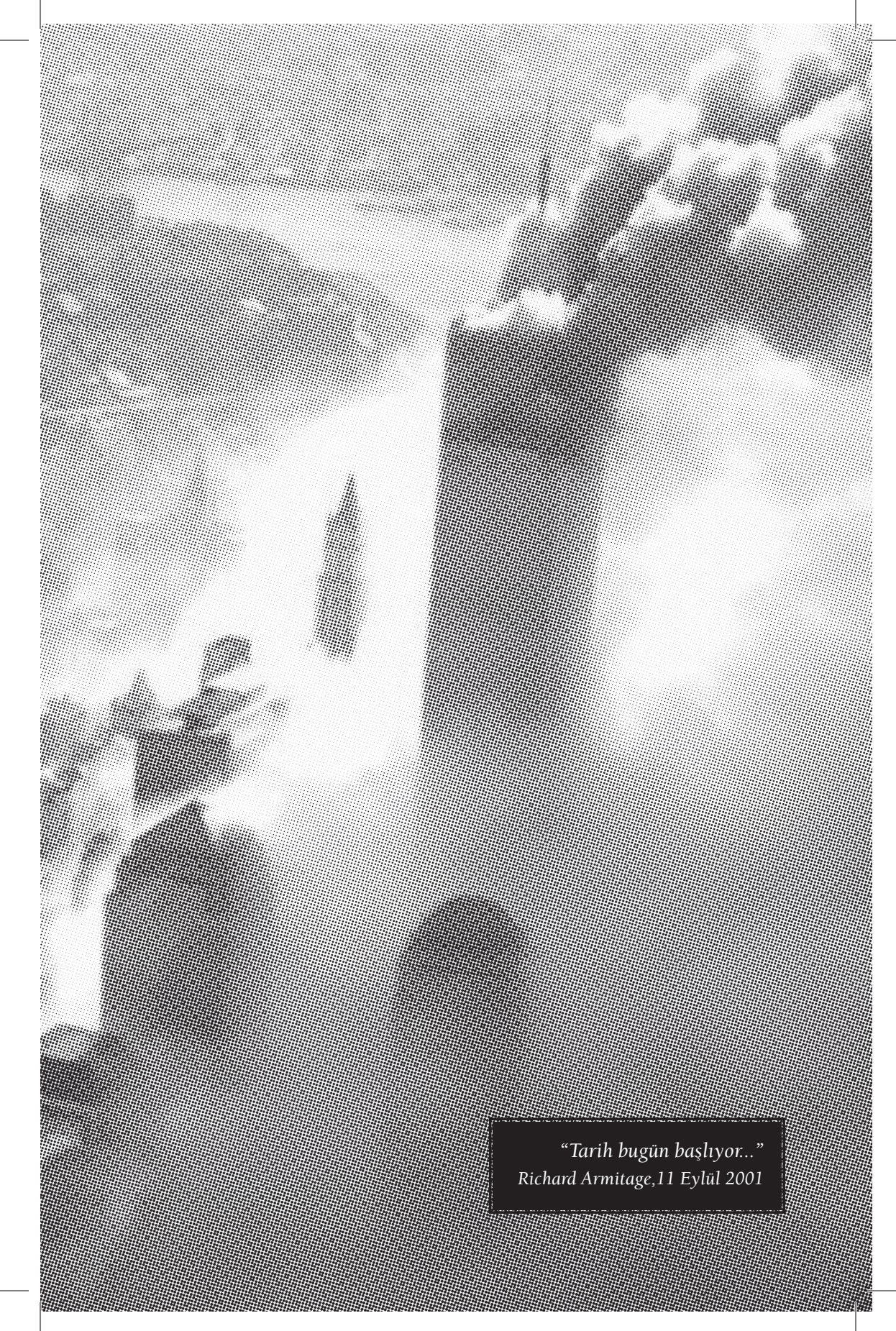
Noam Chomsky, Richard Falk, Talal Asad, Bobby Salman Sayyid... Boston-Havai-New York-Londra-Leeds hattından gelen bir uzun telgrafın üzerine görece uzun birer not yazıp buraya gönderdiler. Göndermeden, telgrafın bir noktasını Kanada'ya Fuat Keyman uzattı ve bir ilave de o yaptı. Nuh Yılmaz, Washington DC'de başladığı ilavesini, telgrafın ucunu İstanbul'a getirmek suretiyle Türkiye sınırlarına çekti. Ve telgrafın sonunun yazılacağı yerde; İstanbul'da Ferhat Kentel, Mete Çubukçu ve Abdurrahman Babacan imzalı ilaveler ile hikâye tamamlanmış oldu.

Ve iyi bir iş çıktı ortaya. Yazıları okuduğunuzda göreceksiniz ki, birbirinden habersiz yazan her bir yazarımızın bir çoğu kendi yazılarında, kitapta yer alan diğer birkaç yazara atıfta bulunmuş ve referans göstermiş. Nasıl açıklamalı bilmiyoruz. Kısaca iyi bir ekip deyip, gerisini okuyucuya bırakmak sanırsız en doğrusu. Ancak sözü okuyucuya bırakmadan, Mayıs ayı sonu itibariyle kendilerine projemizi açtığımız ve belirli konulara dair yazılar talep ettiğimiz; en son ürünlerini bu kitaba veren her bir yazarımıza; isimlerini zikrederek, Noam Chomsky'e, Richard Falk'a, Talal Asad'a, Bobby Salman Sayyid'e, Fuat Keyman'a, Mete Çubukçu'ya, Nuh Yılmaz'a ve Ferhat Kentel'e, beraber çalışmayı kolaylaştıran profesyonellik anlayışları ve nezaketli tutumları için derin ve içten bir teşekkürü borç

biliyorum. Çevirileri, ince bir titizlikle yapan sevgili Selim Karlıtekin, Ömer Behram Özdemir ve ağabeyim Mehmet Babacan'ı da özellikle vurgulamam gerekiyor. Son olarak, değerli büyüklerim, projenin fikir babası Uğur Altun, Pınar Yayınları Genel Yayın Yönetmeni İlhan Gündoğdu ve kitabın görsel yönetmeni Tekin Öztürk'e de desteklerinden ötürü şükranlarımı sunuyorum. Ve de son, içten bir teşekkür, ailem için...

Umarım elinizdeki kitap, tarihe, hakikati arama çabası içerisinde olan; mütevazı ama düzgün bir kayıt geçebilmiştir. Zira merhum Cemil Meriç'in dediği gibi; bir dergi olmasa da, bu da bir neslin vasiyetnamesidir...

*Abdurrahman Babacan
Ağustos 2011, İstanbul*

*“Tarih bugün başlıyor..”
Richard Armitage, 11 Eylül 2001*